

“El barroc és el menys tràgic de tots els programes i el més autoconscient”

Xavier Bru de Sala (Barcelona, 1972) publica a La Magrana la novel·la *Cartes d'uns coneguts a una desconeguda*.

—El subtítol diu que el text és un esbós de pseudo-novel·la. No n'hi havia prou amb esbós de novel·la o pseudo-novel·la?

—Així es veu que anem de barrocs i hi dona també una certa ironia. El subtítol proposa al lector una experiència poc usual des del punt de vista estètic i la disposició de materials. I “esbós” rebaixa les pretensions d'un mateix. Ara, dit això, jo penso que és una novel·la.

—El títol pot fer entendre que parlem d'una paròdia, d'un pastitx, en remetre a la *Carta d'una desconeguda*, de Zweig.

—No, en absolut. Descriu l'estructura de la novel·la. Ara la gent s'ho pregunta perquè se n'ha fet una versió teatral. Només faltaria que perquè un escriptor ha fet servir dues paraules en un títol ja no les poguessis utilitzar.

—Es pot dir que l'amor és el protagonista de la novel·la?

—Totalment. El tema és la construcció imaginària de l'objecte amorós. De l'objecte, del subjecte i com això modifica l'imaginador. Evidentment, si és fora de tu és el subjecte i l'objecte, també. Aquest és el motor i el tema principal, i els altres temes, que n'hi ha molts, hi estan subjectes.

—Heu volgut fer una introspecció per saber coses de vos que ignoràveu o allunyar-vos, per controlar millor el narrador, tot i haver creat un procés aparentment laberíntic?

—Totes dues coses. Una de sola no serveix. És un vaivé. I l'eina de l'allunyament és l'autoparòdia. Sense confondre-ho amb una manca de seriositat. És una novel·la seriosa. Els instruments estètics són al servei del coneixement i la bellesa, encara que no sigui una bellesa proporcionada o amable. No és una obra proporcionada ni amable, és un collage.

—Fa l'efecte que no heu volgut que les formes conegudes i convencionals de la novel·la us encotillessin. Us feien por o pensàveu, per rutinàries, que serien una font d'avorriments?

—Sense innovació estètica no hi ha art. Però la innovació sola no té sentit, ha de sorgir de la pròpia matèria narrativa, i fent-te tu mateix amb la literatura. I si no he publicat narrativa fins ara és perquè no em sentia satisfet dels resultats.



Xavier Bru de Sala publica a la Magrana la novel·la *Cartes d'uns coneguts a una desconeguda*.

—Hi apareix un cant a la independència personal, ajudat d'un consell d'Espriu. És un programa estètic, moral, literari...?

—És la paradoxa entre l'aspiració a assolir-se un mateix i el manament biològic de l'aparellament. I l'ideal, com a mínim estètic, seria aconseguir totes dues coses alhora. Però gràcies al desllorigador barroc això no porta a l'abisme romàntic, sinó, podríem dir, a l'acceptació horaciana.

—El barroc seria,

doncs, la millor forma d'enfrontar-se al món i a la literatura?

—Sense dubte. Com que sóc barroc constitutivament, és normal que el defensi. És el menys tràgic de tots els programes i el més autoconscient, per la diversitat de prismes. És el que proporciona més coneixement d'un mateix.

—Vàreu tenir clar sempre que el llibre s'havia d'acabar amb una conferència autobiogràfica?

—Quan apareix la novel·la s'ha acabat. Hi havia d'haver hagut un full de cortesia perquè quedés més clar. En segon lloc, el meu cognom o qui es diu com jo apareix a fet i amagar en tota la novel·la. Per tant, se suposa que el lector ja sap que algú que es diu com l'autor és també un personatge. O un pseudo-personatge. I en aquest sentit és impossible de delimitar fins a quin punt hi ha confessió o autoparòdia. Tot i que hi ha elements disseminats que adverteixen el lector que no es troba davant meu, sinó davant una construcció estètica, que d'això es tracta.

—La frase té sempre un sentit, mai no és funcional.

—Idealment, s'haurien de poder extreure les frases del context i tenir sentit per elles mateixes i per això em caldria un talent que no tinc. Però és una aspiració, i és l'aspiració de tot autor conscient.

—Com a observador de la literatura catalana, del mercat, penseu que el vostre llibre tindrà pocs o molts lectors?

—No sóc profeta i un mateix és el que menys ho pot preveure. La meua aspiració és de tenir-ne pocs i que em llegeixin de tu a tu. El llibre no admet ser llegit des d'un pla superior, com tampoc no en traurà gran cosa el lector que se situï en un pla d'inferioritat.

Lluís Bonada